

Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Secționii neînscrise nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
scriu.
Biroaurile de abonament:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai presede în Viena
Sudol'ski, Kossel, Hassenstein & Tolger
(W. H. H. H.), Berner, Schall, Alois
Kroner, M. B. B., J. Oppel, J. D. D.
Köberl, în Budapesta: A. T. G. G.
Berger, Anton, M. M. K. K. K. K.
în Frankfurt: G. L. D. D. D. D.
în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmoniu pe o colină 5 cr.
și 80 cr. simbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
verea 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în fiecare zi
abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl. pe șase luni
6 fl. Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 254.

Brașov, Sâmbătă, 16 (28) Noevre.

1891.

Brașov, 15 Noevre st. v.
E răși și-au măsurat puterile
partidele diferite din camera de-
putaților austriaci.

La ordinea zilei a fost o ces-
tiune economică financiară. Con-
ducătorul partidei liberale ger-
mane Dr. Plener a făcută adecă
o propunere, pentru ca să se uș-
reze darea celor ce nu plătesc
mai mult de câtu 5 fl. 25 cr.
dare, fiind liberati de a mai
plăti adausul prescisu de 70%.

E vorba der de a se aduce o
jertfa de vre-unu milion și ju-
mătate pentru ușurarea micilor
intreprindători și meseriași, care
ar fi a se acoperi din alte ve-
nituri. Cei mai mulți susțin, că
stanga liberală germană prin a-
cestă propunere voesce să-și facă
popularitate, arătându, că ea este
pentru ușurarea contribuabililor.

Fi-va și acesta scopul ce a
condus pe Dr. Plener și soți, der
scopul principal a fost, de a
provoca cu ocaziunea votărei asu-
pra acestei propunerii o nouă gru-
pare a partidelor, care să fiă fa-
vorală venirii la putere a par-
tidei liberale germane.

Au sperat Germanii centra-
listi, că vor câștiga pe Poloni
pentru propunerea lor și că gu-
vernul asemenea o va susține.
Nici Polonii n-au votat cu ei,
nici guvernul nu i-a susținut.

In pressa polonă s'a manifes-
tat în timpul din urmă, în mod
destul de pronunțat, încredere
față cu Germanii centralisti
și s'a pretinsu ca clubul polon
din cameră să nu încheie alianță
cu Germanii, deorece aceștia nu
s'au arătat nici-odată sinceri față
cu Polonii. Ba decă sunt adevē-
rate unele sciri aduse de „Wien-
er Allgem. Ztg”, Polonii în cea
mai mare parte s'ar fi hotărît de a
începe o acțiune în contra stân-
gei germane și de a căuta să se a-
lieze pentru acestu scop cu Cehii
tineri.

Cu unu cuvântu se credea, că
cu ocaziunea propunerii amintite,
se va clarifica situațiunea parla-
mentară, arătându guvernul cu
cine voesce să mērgă, căci până
astăzi scim, că o majoritate si-
gură și compactă nu are.

Dér votarea asupra propunerii
Plener, care s'a făcutu după o
discusiune lungă și infocată pe la
mezul nopții, n'a adus nici o
soluțiune, ci din contră a dove-
dit din nou, cătu de necon-
solidate și nesigure sunt rapo-
rturile parlamentare în Austria.
Au votat, precum amintirăm,
pentru trimiterea propunerii me-
morate la comisiunea pentru dări,
adecă deocamdată pentru respin-
gerea ei, ministrii și Polonii și cu
ei împreună Rutenii, clubul Ho-
henwart și câțiva deputati din Mo-
ravia. Er pentru propunere au vo-
tat stanga germană, partida na-
țională germană, clubul Coronini,
Cehii tineri, o parte a Cehilor
Moravi și mai toți antisemiții. Ast-
felu fū primită propunerea ca basă
a discusiunii, cu 166 contra 126
voturi.

Mai surprindătoru este, că Cehii
tineri au votat cu Germanii, con-
trarii lor cei mai declarați. Ei au
și motivatū acestă, arătându, că vo-
tēză obiectivū pentru acestă pro-
punere, care nu este politică, și că
prin acestă procedere neinflunțată
din drepta ori din stanga, ei vor
sē arate tocmai, că fără de mulțu-
mirea poporului boemū o consoli-
dare a raporturilor parlamentare
austriace, nu este posibilă; er de
aceea că d. Plener, în urma primirii
acestei propunerii ar deveni minis-
tru, ei nu se temū.

Și în adevēru s'a și doveditū
acestă stare neconsolidată parla-
mentară prin aceea, că guvernul
a rămasu cu totul pe neașteptate
în minoritate.

CRONICA POLITICĂ.

— 15 (27) Noevre.

— Intre naționalitățile din Austria e
mare fierberea, deore-ce e vorba ca a-
cum sē se hotărēscă asupra viitōrei
grupări a partidelor în parlamentul
Austriacū. Diarele polone din Galiția
sfătuesc pe clubul polonū se nu facă
alianță cu stanga germană „Kurjer
Lwowski” serie: „Nu va trece multă și
cei din Viena, după melodia cunoscută:
„Der Wenzel kommt”, vorū cânta: „Der
Plener kommt, der Plener kommt, der
Plener ist schon da”. Bătrânul Herbst
și-a trăitū traiul și acum se pare, că
se vorū realiza speranțele d-lui Plener
(coducătorul Germanilor liberali), care
de 20 de ani candidăz la portfoliul de
finance, și încă vomū vedē combina-
țiunea neverosimilă și totuși adevērată
„Taaffe-Plener”, care ne aduce aminte
de era de odinōră „Auersperg Lasser”.
După ce amū sprijinitū timpū de 11 ani
guvernul contelui Taaffe, noi (Polonii)
suntemū în ajunū de a scōte castanele
din spuză pentru centralisti, pentru ini-
micii neimpăcați ai tuturor Polonilor
și Slavilor. Polonilor nu le este iertat
sē dee mână de ajutorū acestei scama-
torii imorale, care promite Galiției unū
șirū de desamăgiri, lorū nu le este ier-
tatū a conlucra la o luptă, care e de
natură ai păgubi pe ei și pe națiunile
surori. N'ar fi acestă ună cu trādarea
Boemilor și a Slavilor? N'ar arēta ei
cu degetul asupra noastră! Decă Polonii
ar încheia o alianță cu firma „Plener-
Taaffe”, acestă ar dovedi numai, că n'am
învētatū nimic și n'amū uitatū nimic.

— Audiența ministrului Giers la împē-
ratorul Germaniei n'a duratū nici o
jumătate de oră. Primirea a fostū forte
simplă. Partea cea mai mare dintre dia-
rele din Berlinū discută puținū sēu mai
de locū sosirea lui Giers. „Kreuzzeitung
dice, că scirea despre o apropiere finan-
ciară între Rusia și Germania este falsă;
este însă speranță, că relațiunile ruso-
germane, celū puținū pe din afară suntū
mai amicabile. După o telegramă din
Petersburgū a diarului „Vossische Ztg”.
foile de acolo dicitū că e de doritū o

înțelegere între Rusia și Germania și
sperēză chiar o ameliorare a relațiunilor
franceso-germane. „Allgem. Reichsres-
pondenz”, ale cărei relațiuni cu guver-
nul rusescū suntū cunoscute, anunță
din isvortū sigurū, că primirea ce i-a
făcutū guvernul germanū ministrului
rusescū Giers, a avutū caracterul de o
mare cordialitate. Giers s'a convinsū că
esistă între Germania și Rusia bune ra-
porturi de vecini, și că intențiunile pac-
nice cari însufleșescū tōte guvernele,
este cea mai bună garanțiă pentru durata
păcei europene. O corespondență din Pe-
tersburg a diarului „Pol. Corr.” accen-
tuēză că alocațiunea împēratorului Fran-
ciscū Iosifū în delegațiuni a făcutū în
Rusia o impresiune mai mare, ca cum
o facū în genere astfelu de manifesta-
țiuni autoritative. În Rusia suntū toți
de părere, ca tonul fundamentalū alū
vorbirei împērătescū a fostū peste totū
seriosū, și se ținū în convingerea, că
impēratorul Franciscū Iosifū nu vede si-
tuațiunea în lumină favorabilă. Ceva
linisire s'a pututū afla în vorbirea con-
telui Kalnoky, a cărei efigiă în generalū
se pōte privi de pacnică. Ca unū sim-
ptomū de pace se salută în Rusia călē-
toria la Parisū a d-lui de Giers. Senti-
mentele de pace ale acestui bărbatū de
statū suntū în genere cunoscute, visita
sa la Parisū va întări înțelegerea ruso-
francesă și prin observațiunile sale față
de bărbatii de statū francesū, ese la
ivēlă într'unū modū și mai pregnantū
caracterul pacnicū alū acestei înțe-
legeri.

— Pressa întregă din Parisū, discu-
tă cestiunea condamnării arhiepiscopului
Gouth-Soulard. Foile oportuniste află că
acestă pedepsă a fostū dreptă și mode-
rată. Lucrul principalū este, că puterea
statului a arătatū, că ea e în stare chiar
și față de prelatū să se valideze, că a-
ceștiua nu stau mai pe sus de legile ci-
vile. Foile radicale vorū să tragū din a-
cestū procesū lecțiunea, că dispărērea
bisericei de cătră statū a devenitū in-
dispensabilă, organele monarchiste felici-
tă pe arhiepiscopū pentru aceea, că
a reprezentatū cu gloriă cauza bisericēi
și a Francei. „Journal des Debats” crede,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(12)

Cerșitōrea dela Ponts des Arts.

Novelă de Wilhelm Hauff; trad. de Cornel Scurtu.
21.

„Nu sciu”, începū Frōben, „decă îi
este cunoscutū societății, că acum câțiva
ani am călătoritū cu Faldner, și adecă
am trăitū cu dēnsulū câțiva vreme la
Parisū, ba amū locuitū chiar într'o ca-
meră? Amēndoi aveamū studii comune,
cercetam același cercū. Ne făceam unulū
altuia pe prietini nostri cunoscuți și în
modulū acesta trăiamū amēndoi nede-
părțitū unulū de altulū. Aveamū amēn-
doi unū amicū comunū, pe amabilulū și
savantulū Doctor M., unū compatriotū,
care locuia în Rue Taranne, care, după
cum se scie, duce în Rue St.-Dominique
și se află pe țerrulū stângū alū Se-
nei. Obicinuită noastră preumblare de
sēra era prin Champs elisēe, peste fru-
mōsa punte spre cāmpulū lui Marte și
de aici spre foburgulū St-Germain în
locuința amicului nostru, unde adese-
ori vorbeamū până târziu noptea

despre patria noastră, despre Francia,
despre tōte lucrurile posibile. Noi locui-
am pe Place des Victoires, cam de-
partē de Rue Taranne și alegeamū de
regulă drumulū cătră casă peste Ponts des
Arts, pentru ca se trecem prin Louvre
și pentru ca să evitāmū unū incunjurū
prin stradele laterale. Intr'o sēră, sē fi
fostū după 11 ore, — ploase puținū și
vântulū sufla rece și pētrunđtorū cu
deosebire în apropierea riului, — veneamū
dela cartirū Malaquais peste Ponts des
Arts spre Louvre. Ponts des Arts e nu-
mai pentru trecătorii pedestri, și astfelū
se întēmplă, că în vremea aceea nu era
pera multă vioiciune pe punte. Noi,
învēliți în mantalele noastre, mergeamū
în tăcere peste punte; tocmai voiamū să
coborū treptele puntei în partea cealaltă,
când mē reținū o privelisce surprin-
đtōre.

„Răđimată de punte șede a figură
femească de statură înaltă și sveltă.
Pălăria ei nēgră era trasă pe față, care
pe lângă aceea era acoperită cu unū
voalū verde; o manta nēgră de mătasă
cădea pe umerii ei, er vântulū, care su-

fla în momentulū acesta mai tare, tradă
o taliă gingășă și juvenilă; de sub manta
era întinsă o mână, care ținea o farfu-
rioră, înaintea ei se afla o mică lanternă,
a cărei lumină, ce licărea neliniștitū, a-
rătă unū piciorū elegantū. Pōte nicăiri
nu se află mai mare miseriă, pe lângă
cea mai mare strălucire și bogățiă, ca
în cea parte a orașului, și cu tōte ace-
tea în raportū cu celelalte părți ale o-
rașului, se vedū puținū cerșitori. Ei nu
se împingū cu nerușinare unulū pe al-
tulū ci tot-odată nu va vedē cineva, că
alērgă după străinū cerēndu-le milă. Bē-
trân, sēu orbi ședū în genunchi ori în
picioro la colțurile stradelorū, ținēndū
înaintea lorū pălăria cu liniște, și lasă,
ca trecătorii să le întindă vre-unū a-
jutorū.”

„Mai îngrozitorū, celū puținū pen-
tru sentimentulū meu, au fostū tot-dēuna
acei cerșitori nerușinați, cari stau nōptea
întrunū colțū cu capulū acoperitū, cu o
lumină aprinsă înaintea lorū, nemiscați
așa încātū pare, că suntū morți; mulți
dintre cunoscuții mei din Parisū m'au
asiguratū, că trebuie se ținū sēmă, că

aceștia suntū mai cu sēmă omeni dintr'o
clasă mai bună, cari prin nenorocire
atătū au decăđutū, încātū sēu că trebuie
sē caute de lucru, sēu decă li-e rușine
ori pōte suntū prea slabī pentru ca să
lucre pentru pāne, atunci își iau refugiu
la acestū ultimū mijlocū, mai înainte de
a-și lua viēta, ca alți mulți nenorociți, în
valurile Senei.

„Din acestă clasă de cerșitori era
și figura femească dela Ponts des Arts,
a cărei înfățișare, fără să voescū, mē
înlănțuise. O privii mai de aproape; mem-
brele ei se păreau, că tremurā de frigū,
mai tare decātū flacără din lanternă, der
ea tăcea și lăsa, ca să vorbescă în lo-
culū ei miseria și vântulū celū rece de
nōpte. Băgai mână în buzunartū, ca să
cautū bani mărunți, der nu găsi nicot o
centimă, nici măcarū unū francū. Mēin-
torsei spre Faldner și-lū rugai, să-mi dea
bani mărunți, der elū supăratū, că tre-
buie să stea în frigū, strigă în limba nōs-
tră: „Lasă în pace pe cerșitōrea aceea
și grăbesce-te să ajungemū acasă, căci
mi-e frigū!” — „Numai câte-va cen-
time, amice!” îl rugai eu, der elū mē

că acesta va influența asupra politicii de liniștire, deoarece pe ambele părți se află oameni cu interesul de a trage folose din această afacere. Diarul „Figaro“ deschide o listă de subscripțiuni pentru a acoperi spesele procesului și amenda în bani a arhiepiscopului.

— Despre persecuțiile Creștinilor din China se telegrafază următoarele din Paris: O telegramă din Peking anunță, că în districtul Gêhol (?) din Mongolia ostioacă a izbucnit o revoltă provocată de mai multe societăți secrete. Cu această ocaziune au fost uciși unii preoți și mai mulți creștini. Guvernul a dat ordin, ca să se trimită trupe în ajutorul celor amenințați. După o depeșă din Shanghai a diarului „Standard“ guvernul chinez ar fi dat ordin, ca să se fiă executat toți aceia cari sunt nevinovați de a fi lipiți placate agitătoare în contra străinilor.

Apponyiștii și Kossuthiștii.

Intre partida „națională“, numită până acum moderată, în a căreia frunte stă contele Apponyi, și între „partida independentă și dela 48“ s'a ivit un conflict, din care se vede mai pe sus de toate, că deși ambe aceste partide sunt unite în ce privește suportarea luptei în contra partidei dela putere, sunt însă departe de ideea unei adevărate înfrățiri. „Independenții“ nu pot să li-o uite Apponyiștilor atitudine contrară, ce o observară aceștia față cu ei în ceștiunea reformei administrațiunii și de aci provine mai ales neîncrederea, ce se manifestă astăzi între aceste partide și pe care o ilustrază destul de viu cazul, ce-l arătăm mai jos.

Pe ziua de 29 Noevre este convocată, din incidentul viitoarelor alegeri, o mare adunare la Mișcolț. Adunarea e convocată din partea Apponyiștilor și „Pesti Napló“, organul acestora, în vre-o doi articuli de fond prezentă această adunare astfel, ca și cum ea ar fi o conferință comună a Apponyiștilor și a „independenților“.

Imprejurarea acesta însă nu numai că n'a fost considerată ca o măgulire din partea „independenților“, dăr președintele clubului „independent“ dela Mișcolț împreună cu deputații Majthényi și Mocsary vin și publică în colonele lui „Egyetértés“ o declarațiune, în care protestează în contra afirmațiunilor lui „Pesti Napló“ și declară, că conferința convocată la Mișcolț nu este o conferință comună, ci este o conferință proprie a Apponyiștilor, la care „independenții“ nu vor lua parte, deoarece ei nu vor nici de cum să facă cauză comună cu Apponyiștii. „Diferența de vederi între partida lui Apponyi și între

partida „independentă și dela 48“ a apărut mai acut ca totdeauna — dicit ei — cu ocazia desbaterilor asupra reformei administrațiunii; cum s'ar puté dără, ca în adunări comune să țină împreună conferințe politice aceia, cari au chiămare de-a face propagandă unor vederi diametral-opuse?“

În urma acestei declarațiuni, „Pesti Napló“ a început să bată în retragere. Elu recunoșce, că conferința dela Mișcolț n'are să fiă o conferință comună cu „independenții“, dăr de neocaz, că aceștia nu vreu să facă cauză comună cu ei, fôia apponyiștii încep să le facă imputări, sub cuvânt, că au suferit să subscrie declarația de mai sus și unu Mocsary, care e cunoscut ca „omul naționalităților“.

La imputările acestea ale lui „Pesti Napló“, președintele clubului „independent“ dela Mișcolț și deputatul Majthényi vin din nou și într'unu articulu publicat în „Egyetértés“ iau în apărare persoana lui Mocsary, scriind între altele:

„În ce privește insinuațiunile îndreptate în contra persoanei lui Ludovic Mocsary, să scie „Pesti Napló“, că nu numai în Mișcolț și în Borșod, ci în totă Ungaria Lud. Mocsary este considerat ca unu patriot totu așa de bun, ca și Redactorul lui „Pesti Napló“ și deși în privința vederilor față cu naționalitățile nici noi nu suntem întru toate de acord cu el, atâta însă va recunoșce dără și „Pesti Napló“, că se află în Ungaria o lege de naționalitate, care nu se execută; pôte e neexecutabilă, dăr nu este ștersă; va recunoșce dără, că există naționalități neastemperate și că prin urmare există o cestiune de naționalitate neresolvată. Chiar și dela „Pesti Napló“ putem aștepta așa-dără, ca să recunoșcă ca îndreptătită diferența de idei, ce se ivesc asupra unei cestiuni politice atâtu de importante și celu ce inițiază o astfel de diferență de idei din convingere curată, lucră în interesul nostru comun al tuturor“.

SCIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Noevre.

Mare tâmbălu pentru ministrul Bethlen. În programa de primire, ce s'a publicat în „Kronstädter Ztg.“, se dice, că ministrul contele Bethlen, care va sosi Duminecă în Brașov, va fi primit la 10 ore a. m. în modu festiv la gară; la 11 ore: intrare festivă cu banderii etc. etc. apoi la 8 ore banchetă festivă în sala redutei. — În fața acestei programe de primire estraordinară „festivă“, se întrebă cei mai mulți: de ce atâta tâmbălu pentru ministrul Bethlen, când înainte de vr'unu an și jumătate Sașii l'au primit aici ca ministru nou în modu așa de strălucit, precum n'a mai fost primit vr'odată ministru ungurescu? Ce sens are acum să se dea în onore de pildă unu banchetă, la care se dice,

că voru lua parte toți funcționarii, membrii reprezentanței comunale, ai camerei de comerț, etc. etc. și care va costa pe comună o sumă enormă din creditul ce s'a votat în sarcina contribuitorilor comunei. De ce atâta ceremonie și aceste festivități demonstrative, după ce, cum am amintit, ministrul a fost deja odată sărbătorit aici în modu demonstrativ de Sași? Nimeni nu-și pôte explica acesta, deoarece nu s'a petrecut nimic estra-ordinar, căci visita unui ministru într'unu stat constituțional nu este nimic estra-ordinar. Și pe când noi înzadar ne batem capul spre a găsi ce e cauza, foile opoziționale maghiare de sigur se voru folosi de acestu privilegiu spre a susține sus și tare în frunte cu „Magyar Hirlap“, că aici se va sigila pretinsul „pactă secretă“, ce l'a încheiat, după părerea lor, Sașii ardeleni cu guvernul ungurescu.

Unu maghiar, care nu e șovinist. Diarul „Sieb. D. Tageblatt“ din Sibiu a primit în zilele aceste o scrisore din Pesta, care e scrisă: Unu maghiar, care nu e șovinist. În epistola acesta se plânge numitul patriot „neșovinist“ (?) asupra unui articulu apărut în numita fôia sibiiană intitulat „Arge Zumuthungen“. Autorul acelei scrisori, dice între altele, că e unu nebulă de legat a celu, Maghiar, care vrea să maghiarizeze pe Sași cu forța. În o sută de ani nu va mai fi nici unu Sas în Ardeal: ii va înghiți valahismul (Sic!) Sașii ar trebui să se alieze cu maghiarismul ardelen, nu să pacteze în ascuns cu Valahii. (Cum se potrivește acesta cu banchetele ce le arangază Sașii în onore ministrilor unguresci?) Românii copleșesc orașele și satele săsești, cu masa lor proastă, trândavă și barbară. (Măi!) Apoi autorul încheie cu dorința, că diarul „Tageblatt“ să fiă în Posen sau în Riga pentru ca redacțiunea să se lăncească în Camciatca. Diarul „S. D. Tgbl.“ observă, că numai din aceea cauză a împărțit aceste espectorări, pentru ce se arate ce idei confuze domnesc în unele capete din Pesta.

Sânțire de biserică. Din Sălagiu ni-se scrie: În 22 Noevre n. c. s'a sănțit cu solemnitate noua biserică de pără din filiala gr. cat. Ceanu (tractul Sarvadului). Poporul acestei micu comune, abia în număr de 170 suflete, de 7 ani încoco a dovedit unu rar zel pentru ajungerea acestui scop fiindu multu incuragiat și din partea bravului său parochu, Patriciu Lobonțiu, care cu mari greutate, administrează trei comune, bucurându-se în toate de frumoșe fructe ale ostenelelor sale: biserici și școle bune, popor piu, blând și muncitor, cum e

și d-sa. Actul sântirei s'a săvârșit cu esistența a 7 preoți din tractul prin M.O.D. protopopu Demetriu Coroianu, care a rostit și o frumoșă predică ocașională. Pentru ajutorarea acestei biserici s'a întreprins și o colectă prin parochiile tractului, cu unu succes, care dovedește admirabila marinositate a Românului! — Vădurmă singuritate dând și sume dela 20—100 fl., precum d-na veduvă Flôrea Verzeșiu și fiul său Georgiu Filepu din Santău, cari au dat 120 fl., cunoscutul bărbat generos Georgiu Szilagy din Săislau 50 fl., doi inși din Ceanu câte 100 fl. și alții. — Onore și laudă tuturor! Faptele lor mărețe servesc ca esemplu de imitat. — Preșentul.

Strossmayer nu demisionază. Scirea colportată de țiarele maghiare, că episcopul Strossmayer dela Diacovar ar fi adresat la Roma o telegramă, în care cere ca să fiă chiămat la Vatican renunțându la tronul său arhieresc din Diacovar, — este neexactă. Elu, după cum se anunță din isvoru semioficioș din Agram, va rămâne și mai departe în scaunul său arhieresc din Diacovar.

Societatea studenților români din Anvers, în ședința ei reconstitutivă din 5 (17) Octomvre, și-a compus biroul pentru primul semestru al anului 1891—92 astfel: Președinte: George Moroianu; Vice-președinte: Vasile Capșa; Secretar I: George Gologan; Secretar II: Ioan Săvescu; Casier: A. Lițica și Bibliotecar: Ioan Gavrilăscu. Decisiunea ce a luat această societate în anul trecut, de a trimite banii ei la finele fiăcărui an de activitate comitetului „Asociațiunii transilvane“, ni-se scrie, că a rămas în deplină valoare și în viitor. (Adresa Societății: 8 rue du Chêne 8.)

Descoperire de monede vechi. Cu ocaziunea spargerilor stâncilor din alvia dela porțile de fer, au găsit nisce lucrători o mulțime de monede de argint, între cari mulți taleri cu efigia lui Leopold și George. Banii aceștia au fost transportați la Orșova. Autoritățile sârbesci reclamă pentru sine acești bani, dicitându că au fost descoperiți mai aproape de țermul sârbesc, decât de cel ungurescu.

Profesoru. Aflăm, că d-lu Ioan Lupulescu, absolvent al facultății de litere dela universitatea din Bucuresc, fii numit profesor la Liceul S-lui Sava din Bucuresc.

Ceță pe Dunăre. Din Galați se scrie, că în 13 Noevre dimineața a fost pe

apucă de manta și voi să mă trag după sine.

„Atunci strigă figura femească voalată cu o voce tremurătoare, dăr răsătoră și, spre marea noastră uimire, în limba germană: „O, domnilor! Fiă-vă milă!“ Această voce, aceste cuvinte și limba noastră mă emoționă atâtu de multu încât cerul din nou câteva centime. Elu rise: „Ei bine, ecă câțiva franci,“ dize elu „cercă-ți noroculu cu fata, dăr pe mine lasă-mă să mă duocă acasă.“ Elu își puse banii în mână și apoi plecă rîdându mai departe. În momentul acesta eram în adevăr perplex, nu sciam ce să fac; trebuie că ea aușise ceea ce dizesse Faldner, și eu nu pot vătama pe nimenea, cu atâtu mai puțin pe unu nenorocit. Mă apropiă nedecis. „Copilă“, dizei eu, „ți-ai ales unu loc rău, astăseră trecu puțin omen pe aici“ Ea nu răspunde îndată. — „Dacă își acștia“ șopti ea după o mică pauză, „ar avea milă de cei nenorociți!“

Răspunsul acesta mă surprinse, căci era potrivit. Fruntea nobilă a fetei, tonul, cu care dizesse ea aceste cuvinte, trădau o cultură. „Noi suntem com-

patrioți, „continuai eu „permis să te rog, să-mi spuni, că pot ore să fac pentru d-ta mai mult, decât se obișnuiesc așa în trecut?“ — „Noi suntem foarte sărați,“ răspunde ea, după cum mi-se părea, mai cu curagiu, „er mama mea e bolnavă și fără nici unu ajutor.“ Fără să mă gândesc, ci împinsu numai de unu sentimentu nedefinit, că fata mă atrăgea, dizei: „Condu-mă la dânsa!“ Ea tăcu, propunerea acesta părea, că o surprinse. „Ține-o acesta,“ continuai eu „ca pe o voință a mea onestă, de a-ți ajuta, decât pot.“ — „Atunci vino,“ răspunde ea, ridică lanterna, o stinse și o ascunse dimpreună cu farfuria sub mantaua ei.

— „Cum,“ strigă baronul rîdendu, când Frôben tăcu „nu vrei să istorisești mai departe? Vrei să faci și astăzi, cum mi-ai mai făcut odată? Domnilor și dâmselor, până aici a povestit adevărul curat istoric. Elu credea, că sunt departe, dăr nu mă aflam, decât la câțiva pași de scena Samariteanului sub portalul palatului și-lu priveam; că ore dialogul a decurs tocmai așa, nu știu, căci vântul mă împedea să aud

vorbele, dăr văd, când dama își stinse lampa și când trecu cu elu pe punte. Noptea era prea frigură, decât să-lu fi urmat în aventura sa galantă, dăr în sfârșit mă rămascu, că n'a vădutu pe mama bolnavă, ci dama dela Ponts des Arts cântase pe altă melodie vechiul cântec al Sirenelor.“

Elu singur rise de gluma sa și bărbății îl acompaniară rîdendu șgomotosu, damele însă pleacă ochii în jos, er Iosefa părea atâtu de nemulțamită de vorbele soțului ei, că și de istorisirea ciudată a amicului ei, căci palidă ca mărtașă ținea ceasca în mână ei tremurând, și aruncă asupra tinerului o privire, pe care elu o tâlmăci, că ea se rușinează de vorbele soțului său. „Crești“, dize elu, intrerupendu cu voce puternică risetele bărbăților, „că mi-am răscumpărat amanetul, dăr e în favorul meu propriu, ca să nu permit unu altu sensu acestui incident, pe care amiculu meu pare a-lu desconsidera; permiteți, ca să continuu și, pe viața mea“, adause elu, roșindu-se și ochii îi schinteiau, „voesc să vă spun purul adevăr.“

„Fata cotu spre punte, pe unde ve-

nisem eu. Pe când eu mergeam tăcutu înderculu ei, avui timp, ca să o privescu. Figura ei, întru câtu își permitea mantaua să o vedu, intrăga ei ținută, mai alesu însă vocea ei, erau juvenile. Mersul ei era repede, dăr ușor și lin. Ea refuzase brațulu meu, când i-lu oferii. La capetulu puntei, o cotu spre Rue Mazarin. „Mama d-tale e de multu bolnavă?“ întrebai eu, pășindu erăși lângă ea și cercându, să observu prin voalul fața ei. „De doi ani de zile“, răspunde ea oftându, „dăr de opt zile e foarte greu bolnavă.“

— „Ai fostu adese-oră la locul acela?“

— „Unde?“ întrebă ea.

— „Pe punte.“

— „În sera acesta pentru prima dată“, răspunde ea.

— „Nu ți-ai aflat unu locu potrivit, alte lucruri sunt mai frecventate.“

Dăr dicitându aceste, mă căisem, căci vorbele aceste puteau să o vatem. Plângendu încetu șopti ea: „Ah, sunt cu totul necunoscută aici — mă rușinai, să merg unde erau omeni mulți.“

Dunăre o cătă atăt de desă, încâtă navigațiunea a fostă periclitată. Corăbiile au fostă silite să-și micșoreze celeritatea și să observe strictă măsurile de precauțiune, ca fluerături și sunete de clopotă din 5 în 5 minute.

400 codice descoperite. Din Roma se telegrafiază: În archiva principelui Borghese, cumpărată de papa s'au aflată 400 de codice, cari conțină istoria papiloră din Avignon.

Reuniunea maghiară din New-York a înaintată o petițiă la delegațiunile ungare, întrunite acum în Viena, cerëndă, ca din partea ministeriului de esterne să fiă aplicată în funcțiune la consulatului din New-York cătă mai curëndă ună individă maghiară. Petițiă s'a primită între aprobări din partea membriloră delegațiunei.

Fratricidă. Cunoscutul directoră de circă, Cesar Sidoli, după cum se scrie din Galați, a fostă ucisă de fratele său Frangini. Causa acestei ucideri a fostă gelosia.

Dămă locă următorei scrisoră ce ni-o trimite confratele nostru dela „Luminătoriul“:

Timișóra, 13 (25) Noemvre 1891.

Onorate D-le Redactoră!

Țină multă la aceea, ca în colónele mamei „Gazete“ ca și în „Luminătoriul“ să nu fimă defăimați și prin acésta desprețuiți din partea onor. săi cetitoră. Din acéști motivă vă rogă cu totă dragostea să înregistrați următorele mele observări, pe cari le facă din încoindentă introducerei și a corespondinței subsemnate de d-lă Dr. Aurel Munteanu, apărute în Nr. 250 din estă ană altă onor. „Gazete“.

Plângerea d-lui Dr. A. Munteanu asupra mea și a „Luminătoriului“ este relativă dréptă, relativă nedréptă.

Eu și „Luminătoriul“ n'am denegat, niciodată spațiulă aceloră scriitoră s'eu corespondenți, cari au scrisă obiectivă și în interesă generală: întru apărarea cauzeloră neamului nostru; am denegat însă și denegămă tot-déuna spațiulă nostru, acelora, cari ni-au venită a scrie în interese particulare-personale.

Până astăci onor. d. Dr. A. Munteanu, nu ne-a onorată nică odată cu vre-o scriere de interesă comună, ci tot-déuna ni-a scrisă în interesele unei s'eu altei persóne, d. e. în interesulă d-lui Putici s'eu a d-lui Episcopă din Aradă, apoi peste astea d-nia lui mai are o deosebită poftă asupra mea și asupra „Luminătoriului“, și totă mereu lovesce în noi. Într'o epistolă a d-niei-sale, căreia i-am dată

locă, ca de exemplu, m'a numită „ticătosă“ ș. a.

Veți pricepe dér onor. D-le Redactoră, că ună organă de publicitate, cu menițiunea pentru d'a apăra interesele generale ale neamului nostru, nu-și pôte pune colónele sale la dispozițiunea intereseloră particulare-personale; de altă parte: când cineva își intră în casă în modă necuviinciosă și insultătoră, n'ai decâtă să-i areți ușa s'eu să-lă dai afară; căci decâtă vei suferi insultarea în casa ta propriă, atunci lumea te batjocoresce și te desprețuiesce....

Peste astea ar fi să constată și aceea, că onor d. Dr. A. Munteanu pertracteză de totă superficială teme de despre cari scrie; astfel eu unul aflu, că veri-ce apărare a d-sale produce ună rezultată de totă dubiosă pentru celă apărătă de d-nia sa.

La tóte acestea să-mă permiteți numai două-trei probe, pe cari le scotă din însăși corespondința d-sale de sub întrebare:

D-lă Munteanu scrie, că am publicată „neadeveruri grosolane“, că „Luminătoriul“ nu voese a publica în „interesulă adevărului“, — că suspițiunile se „devalveză la valórea calumniariloră“ — ș. a. ș. a. și onor. d. Dr. A. M. pretinde, ca lucruri d'astea să le publică în fôia redactată de mine!

Referitoriu la apărarea d-lui Episcopă altă Aradului, abstragëndă dela cestiunea: decâtă d-lă Dr. A. M. are procură (plenipotință) în causă, ori ba? și abstragëndă dela faptulă, că înainte de asta cu „3 și cu 1 1/2 ană“ pe când s'au petrecută visitele și convenirile d-lui Episcopă cu Bessenyei, despre cari scrie d. Dr. A. M. d-nia lui nu erap'alcă, ba nică unde pe teritorulă diecesei—să vedem cum 'lă apără cum îi „susține védă?“

Până când în „Luminătoriul“ nu s'a scrisă nimică hotărîtă asupra d-lui Episcopă ei, ceea ce s'a scrisă, s'a scrisă numai deductivă, ca eventuale posibilități, p'atunci d-lă dr. A. Munteanu în corespondința d-sale din „Gazetă“ descopere hotărîtă, că d-lă Episcopă într'adeveră a făcută visită d-lui Bessenyei! Pare că véd pe Onor. cetitoră ai „Gazetei“ cum se voră fi întrebândă: dér cum s'a putută dejosă ună Episcopă până într'atata? Nu s'a mai pomenită, până aci, ca ună Episcopă să facă, Elt în persónă visită la organe subalterne comitatense!...

Ei, este asta ună „neadeveră grosolană“, „o calumniă“ comisă de „Luminătoriul“?

Iesuții au ținută și țină încă la principiulă loră: „Der Zweck heiligt die Mittel.“ Dér este d-lă Episcopă altă Aradului s'eu onor. d. dr. A. M. iesuită?

Să ne întrebămă însă de scopul, pentru carele s'ar fi făcută acea visită. Scopulă a fostă: d'ai mulțami — dice d-lă dr. A. M. — pentru că d-nulă Bessenyei a împedată pe Sărbii din Mehala „d'a dărma cu forță... localitatea edificului școlar.“ Va să dică: pentru că fibirulă a suprimată o revoltă ilegală, ceea ce era datorința lui s'o facă între tóte împrejurările!

Ei bine, cine nu vede aci descoperindu-se o dejosire de totă nemotivată, a unui Episcopă?! Cum convine, una ca asta cu demnitatea de Episcopă?

Decă eu ași fi Episcopulă de sub întrebare, ași mulțami prea frumosă d-lui dr. A. Munteanu pentru astfelu de apărare.

Mă mărginescă la atăta și, mulțamindu-vă preventivă pentru bunăvoința ce o aveți față de mine și față de „Luminătoriul“ vă vogă, d-le Redactoră, să primiți asigurarea despre stima și simțimintele de colegialitate ce vi le păstrează.

P. Rotariu, m. p.
redactorele „Luminătoriului.“

Precum amă declarată, pe noi afacerea dintre d-nii Munteanu și Rotariu nu ne privește mai de aproape. Dér nu putemă să lăsămă fără de observare scrisórea d-lui Rotariu. D-sa nu răspunde la cestiunea principală, despre care se tracteză în corespondența d-lui Dr. Munteanu și adică: decâtă are s'eu nu dovedă pentru afirmarea „Luminătoriului“, cumcă Prea Sântia sa episcopulă Mețiană ar fi intervenită la alegerea din Becichereculă mică în favórea candidatului guvernamentală?

Acésta este cestiunea capitală, ce ne interesază pe tóți din punct de vedere ală solidarității naționale și din cauza acésta amă dat noi locă scrisoră d-lui Munteanu. Căci ori-cum s'ar fi petrecută lucrulă înainte cu trei ană, cu așa dăsa visită a Episcopului, de aci nu urmază, că Prea Sântia Sa a ingerată la alegere în 10 Noemvre a. c. pentru candidatulă guvernului, ci acésta trebuie să se dovedescă clară și limpede. Căci pentru noi nu pôte fi indiferentă, decâtă ună Episcopă română se acusă pe nedreptă de-a fi comisă o faptă, ce-i detrage véda înaintea poporului română, dér și mai puțină ar puté fi indiferentă, decâtă s'ar dovedă, că a lucrată chiar în detrimentulă solidarității naționale.

Noi amă véđută în „Luminătoriul“ suspițiându-se directă Episcopulă Aradului, că „verosimilă“ a trebuită să facă ună con-

tra serviciu-fibirului, ajutându-i să fiă ales. („Luminătoriul“ dela 6 (18) Nov. a. c.) N'amă cređută „Luminătoriului“, care, cum dice d. Rotariu, „a scrisă, ceea ce a scrisă numai deductivă, ca eventuală posibilitate“.

Dér să ne ierte confratele nostru a-i spune, că acésta nu merge, mai alesă față c'ună Episcopă în cestiună așa delicate, de mare importanță. Fără de dovedă sigure nu-i este permisă unui organă seriosă a veni cu astfel de suspițiuni, ci trebuie să aibă dovedă sigure și neîndoioșe.

Căci nu tóți au făcută ca noi. Alții au cređută și n'au mai ținută sémă de cuvântelulă „verosimilă“, ba au și exploatată suspițiunea lansată de „Luminătoriul“; ér „Tribuna“ a vrută să ne tragă și la răspundere, pentru că nu ne-amă grăbită a subscrie cu amândouă mânilă ceea ce a scrisă „deductivă, ca eventuale posibilități“ „Luminătoriul“.

Credemă, că vomă fi pe deplină înțeleși de confratele nostru, care va trebui să recunoscă, că nu acésta este calea potrivită pentru a se apăra cu succesă interesele generale de cătră ună organă de publicitate română.

Literatură.

D-lă Ionă Emiliu Prodană, profesoră de gimnastică, anunță, că va scóte în curëndă de sub tipar ună „Manuală de gimnastică pentru școléle populare, lucrată pe basa planului ministerială. Cursulă I pentru primii trei ană de școlă cu numeroșe figură pentru esercițiile de ordine și libere“. Prețulă 30 cr.

DIVERSE.

Ună cartelă de cerșitoră. Cerșitorii din Barcelona au încheiată între sine ună cartelă, în virtutea căruia se îndatoréză, ca tóte monedele de 2 centime primite dela publică să le scótă cu totulă din circulațiune, pentru ca astfel să siléscă pe ómeni să le dee moneși de 5 centime.

NECROLOGŪ. Iosifă Scurtu, ooperatoră gr. cat. în Blașiu, după ună morbă greu de plumăni a trecută la cele eterne, Duminecă în 22 Noemvre n. c., în anulă ală 28-lea ală etății, ală 3-lea ală fericitei sale căsătorii și ală 2-lea ală serviciului de preotă. Lă deplânge întristată soțiă Elisa n. Radu cu fiulă s'eu Demetriu și alte numeroșe rudeni.

Fiă-i memoria binecuvântată!

Proprietară:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactoră responsabilă interimală:
Gregoriu Maioră.

„Ce mare trebuie să fi fostă miseria, ce o silă pe acésta s'ermană creatură, să cerșescă. Ce e dreptă, o mărturisescă, imă trecură și mie prin gândă idei, ca ale lui Faldner, dér tot-déuna dispărură éráși, fiindă-că erau nefresci; decâtă ea aparținea acelei clase de fete perdue, de s'ar fi pusă óre invlilită la față în loculă acela părăsită? De ce să-și ascundă figura, care după cum arăta conțura fugitivă, era de bună sémă una dintre cele mai frumoșe? Nu, în adeveră miseria era aceea rușinare gingășă de s'ărăciă nevinovată, care face nenorocirea atăt de mișcătore de inimă.“

„Are mama d-tale ună medică?“ întrebai eu, după cătăva vreme.

— „A avută unulă, dér când n'am mai putută cumpăra medicamente, elă a voită să o ducă în spitalulă Incurables și — acésta n'am putută suporta. Ah, Dumoeđeule, s'ermana mea mamă în spitală!“

Cătă durere zăcea în aceste ultime cuvinte ale fetei. Ea plângea și-și puse batieta la ochi pe sub voală, ér lanterna și farfuria, ce le ducea în mână

oalală, o împedecară să-și stringă manta; vântulă o desfășură și eu véđui, că nu m'am înșelată; ea avea o tală fină și sveltă, purta o haină simplă, dér curată. Ea prinse cu mâna manta și ajutându-i să și-o pună éráși pe umeri, simțiă mâna ei mólă și delicată.“

„Trecuserămă deja prin stradele Mazarin, St. Germain, Ecole de Medecine și de acolo prin câteva strade laterale, când de-odată ea se opri și se jelui, că a greșită drumulă. O întrebai, în care parte a orașului locuesce, ea 'mă spuse, că în St. Severin. Eram în perplesitate, căci strada acésta nu o cunoșeamă. Fiă de frică, fiă de frigă, o véđui, că tremură. Mă uitai împrejură: observai încă lumină într'o subterană, unde se vindea rachiu, o rugai, să aștepte, mă coborii înlăuntru și mă informai. Mă îndreptară și credeamă, că voiă găsi strada. Când eși afară auđii în apropiere vorbe: véđui la lumina slabă a unei lanterne, cum se apăra fata în contra a doi bărbați, dintre cari unulă îi apucase mâna, ér celălaltă manta, ei rídeau și vorbeau cu ea, presimțiă ce se întâmplă, alergai într'acolo și smâncii unuia mâna, ea fără să

dică nică o vorbă plângëndă se alipi de de mine.

— „Domniloră,“ dizei „vedeți, că vă înșelați, îndată dați drumulă manta-lei domnișórei.“

— „A, ertare domnule!“ răspuse acela, care apucase manta. „Védă, că d-ta ai dreptă și mai vechiu asupra domnișórei!“ Și redëndă plecară mai departe. „Merserămă mai departe, biata copilă tremura tare, se țină bine de mine, căci pe aci era să cadă.“

„Curagiulă“ dizei cătră ea. „St. Severin nu mai e departe, în curëndă va fi acasă.“ Ea nu răspuse, ci plângea neîntreruptă. Când eramă în strada, ce ducea la foburgulă St. Severin, se opri din nou.

— „Nu, nu trebuie să mergă mai departe cu mine, d-le!“ dize ea, „nu se pôte.“

— „Dér de ce nu, deórece d-ta mai adusă până aci, te rogă, nu crede, că am intențiună rele!“

Dicëndă acestea, fără să sciu, o apucai de mână și pôte că am strins-o, că-și trase repede mâna și dize: „Értă-mă că am făcută necuviința ca să te ducă

așa departe; te rogă părăsesce-mă acum!“

Simțiă, că incidentulă de mai înainte o vătémase adencă, așa încătă pôte, asupra mea avea bănuielă, și tocmai acésta mă mișca atăt de tare, luai francii ce mi-i dăduse Faldner, și voiă să-i dau, dér idea, că ce puțină e acésta imă retrase mâna și scoase puținulă aură ce-lă aveamă la mine.“

„Mâna ei tresări, când îlă luă, ea credea că e argiată, imă mulțami însă cu voce tremurătore și voi să plece.“

„Încă ună cuvântă“, dizei eu și o reținui, „speră, că mama d-tale se va face sănătósă, dér pôte mai târziu îi va veni éráși rău, și d-ta, copilă nu ești făcută pentru asemenea seră ca asta. Vrei să vii de aci în optă zile la aceași óră lângă Ecole de Medecine, ca să-mă dai informațiună asupra mamei d-tale.“

Ea parea nedecisă, în fine, dize: „Da!“ „Și pune-ți éráși palăria cu voalulă celă verde, ca să te recunoscă“, adguai. Ea aprobă, mulțami încă-odată plecă repede prin strada și dispără curëndă în nóptea întunecósă.“

(Va urma).

Cursulu pieței Brașov

din 27 Noemvre st. n. 1891.

Table with exchange rates for various currencies like Banenote romănesci, Argintă romănescă, Napoleon-d'ori, etc.

Cursul la bursa din Viena

din 26 Noemvre a. c. 1891

Table with stock market prices for gold, paper, and loans.

Table with interest rates and prices for various goods like Amortisarea datoriei, Bonuri rurale, etc.

ABONAMENTE la "GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețul abonamentului este:

Table showing subscription rates for Austro-Ungaria and Romania/abroad.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Table showing subscription rates for Sunday issues in Austro-Ungaria and Romania/abroad.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Univ. Med. Dr. Carol Flechtenmacher

se va muta cu locuința începând de la 1 Decemvre st. n. 1891 încolo în

Cetate, piața mare, colțul dela Têrgul Pómelor Nr. 18, etagiul I.

(Désupra prăvăliei lui Demeter Eremias, Nepoții)

Intrarea din strada Hirscher Nr. 2.

Ordineză, afară de Duminică și sărbători, în toate zilele dela 11 1/2 până la 12 1/2 din zi.

698,11—6.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Octomvre 1891.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Brașov, Sibiu, etc.